

IDEOITA VARHAISKASVATUKSEN ARKEEN

Iloa pienten pedagogiikkaan -hanke

Lapin yliopiston Koulutus- ja kehittämispalvelut & Kokkolan yliopistokeskus
Chydenius (Jyväskylän yliopisto)

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

IDEOITA LEIKKIPEDAGOGIIKKAAN:

Linnanjuhlat. Päiväkodin liikuntasali koristellaan jouluteemaan ja itsenäisyyspäivään sopivaksi. Lapsille luodaan mahdollisuus osallistua koristeiden tekoon. Lapsista valitaan presidenttipari, jotka kättelevät kaikkia juhliin saapuvia lapsia ja aikuisia. Juhlissa tarjoillaan itsenäisyyspäivän kakkua ja juhlien ohjelmassa on livemusiikkia, karaokea ja hauskanpitoa.

Hiljaisuuden hyssy. Alle kolmevuotiaalle tarkoitettu aistihuone, joka on rakennettu jumppapatjoista ja vilteistä. Tila on koristeltu erilaisilla valoilla. Työkaluna toimii taskulamppu, jonka avulla tutkitaan erilaisia kuvakortteja ja heijastetaan seinille erilaisia kuvioita. Tavoitteena on saada lapset ja aikuiset nauttimaan valon ja varjon leikeistä ja rauhallisesta tunnelmasta.

Leikin rikastuttaminen kuvien avulla. Lapset ja aikuiset leikkivät yhdessä, leikkivälineinä kuvia erilaisista kauppatarvike- ja tavaroiden kuvista. Ensimmäinen leikki tapahtuu lapsen omalla kehitystasolla. Lapsi voi hakea aikuiselle haluamiaan kuvia tai aikuinen voi pyytää lasta hakemaan jonkun tietyn kuvan. Toisessa leikissä leikitään kauppaleikin eri rooleja, esimerkiksi myyjää ja asiakasta. Kolmas leikki on lapsille vapaa leikki, joka antaa lapselle mahdollisuuden omaan mielikuvitukseen.

Isänpäivän taidenäyttely. Toteutetaan taidenäyttely, jonne toteutetaan lapsille uudenlaisia taideteoksia. Taideteokset toteutetaan lasten omien ideoiden pohjalta. Lapsille luodaan mahdollisuus osallistua tapahtumaan myös kutsukorttien tekemisessä ja tapahtuman tarjoiltavien valmisteluissa. Taidenäyttely on avoinna päiväkodin lasten perheille ja tarjoaa mahdollisuuden innostua yhdessä taiteesta.

Jouluinen taskulamppuseikkailu. Vietetään joulujuhlaa päiväkodin lähiympäristössä, rakentamalla esimerkiksi päiväkodin lähellä sijaitsevaan metsikköön heijastinsuunnistus rata. Lapset ja huoltajat etsivät taskulamppujen avulla heijastimia, joista löytyy erilaisia yhdessä suoritettavia tehtäviä.

IDEOITA TAIDEPEDAGOGIIKKAAN:

Autoilla maalaaminen. Tavoitteena on tuottaa lapsille iloa ja tutustuttaa heitä uuteen maalaustekniikkaan ja ymmärtämään, että monilla eri välineillä on mahdollista maalata ja tuottaa taidetta. Harjoitellaan myös käden ja silmän yhteistyötä, kehon keskilinjan ylitystä ja hienomotorisia taitoja.

Musiikista satu. Tavoitteena on elämyksellisen musiikin kuunteleminen, musiikin herättämien tunteiden ilmaisu, yhteisen taiteen tekeminen, onnistumisen kokeminen, ryhmän osana oleminen, yhteisen taideteoksen havainnointi ja sanallinen ilmaisu. Kuunnellaan Tsaikovskin Pähkinänsärkijästä osan "Dance of the sugar plump fairy". Lapsia ohjeistetaan kuuntelemaan musiikkia ja miettimään, miltä musiikki kuulostaa? Millainen värimaisema musiikissa voisi olla? Kuuntelun jälkeen jutellaan ajatuksia musiikista. Seuraavalla kerralla lapset tekevät isolle valkoiselle kartongille ajatuksien pohjalta musiikin värimaisemaa vahaliiduilla. Lopuksi keskustellaan ja jokainen saa kertoa, mitä kaikkea värimaisemaan teki ja mitä musiikissa kuuli.

Villaotukset. Tavoitteena kaverisuhteiden vahvistaminen, leikkiympäristön rikastuttaminen itse tehdyillä leluilla, materiaaleihin tutustuminen, työtapojen harjoittelu ja yhteinen toiminta aikuisen sekä muiden lasten kanssa. Huovutetaan villaotuksia ja keskustellaan tuotoksista: Miltä se näyttää? Mitä värejä siinä on? Onko se eläin vai joku mielikuvitusotus? Onko sillä kädet, jalat, raajat, silmät, korvat, häntä? Mitä muita siihen voi lisätä? Voiko sille pukea jotain vaatteita? Lapsi koristelee oman villaotuksensa ja keksii sille nimen. Valmiilla villaotuksilla leikitään yhdessä.

Väreillä ilottelu. Tavoitteena saada aivan pienimmätkin lapset tutustumaan taiteen ihmeelliseen maailmaan, kehittää hienomotoriikkaa, keskittyä yhteen asiaan kerrallaan ja oppia värejä. Toteutetaan väritaidetta yhdessä lasten kanssa. Laitetaan ensin paperille lapsen valitsemia väritäpliä, jonka jälkeen paperi laitetaan isoon minigrip-pussiin ja lapsi saa luoda pussin läpi paperille taidetta sotkematta käsiään.

IDEOITA TAIDEPEDAGOGIIKKAAN:

Maatila. Tavoitteena on antaa lapsen luovuudelle tilaa toteuttaa itseään, tuottaa lapselle elämyksen ja onnistumisen tunnetta, hienomotoristen taitojen harjaantumista sekä tukea lasten kielellisten taitojen kehittymistä ja ryhmätaitoja. Projekti käynnistyy pöytäteatteriesityksellä, jossa esitellään maatilan elämää. Lapsille kerrotaan mitä ruokaa eläimet mahdollisesti syövät ja saako eläimistä jotain tuotetta, esimerkiksi maitoa tai villaa. Lisäksi lauletaan yhdessä ”Piippolan vaari”- laulua. Aikuisten esityksen jälkeen lapset saavat esittää omia esityksiään ja leikkiä eläimillä. Esityksien jälkeen tehdään painantaa, jossa lapset saivat painaa vaahtomuovisilla töpötyssiveltimillä paperille haluamansa eläimen hahmon ja tämän jälkeen leikata eläimelle väripaperista jalat ja pään. Projekti jatkuu suureen seinäteoksen muodossa, jonne maalataan traktorin renkailla ja väreillä mm. teitä. Seinäteokseen voi lisätä eläinten lisäksi myös muita kulkijoita.

Animaatio-projekti. Tavoitteena on tukea lasten luovuutta sekä rohkaista tuomaan omaa osaamistaan esiin. Pienten kanssa toteutus aloitetaan kyselemällä lasten mielenkiinnonkohteita ja havainnoimalla lasten leikkiä. Lapset saavat itse valita tarinaan leikkivälineet, josta animaatio toteutetaan. Isompien lasten kanssa projekti aloitetaan satuhetkellä, jossa lapset saavat kertoa omaa tarinaansa aikuisen kirjatessa sen ylös. S2-lasten kanssa hyödynnetään kuvia, piirtämistä sekä DeepL- kääntäjää sadutuksen tukena. Tarinoita jatketaan myöhemmin muovailamalla Das-massasta tarinoissa esiintyviä hahmoja tai maisemia. Muovailut maalataan ja valmiit teokset kuvataan animaatioiksi aikuisen tai esimerkiksi digitutoreiden opastuksella.

IDEOITA HAVAINNOINNIN, DOKUMENTOINNIN JA ARVIOINNIN TUEKSI:

Tiedonsiirtolomake loma-aikojen varhaiskasvatusta varten. Tiedonsiirtolomake varhaiskasvatuksen loma-aikoja varten, kun ryhmiä yhdistellään eikä aina ole varmuutta tutuista hoitajista. Lomakkeelle kirjataan lapsen nimi, tieto mahdollisten päiväunien kestosta, onko ruokailussa huomioitavaa, vessa-asiat (vaippa, omatoimisuus), muuta arjessa huomioitavaa sekä kasvattajien huomiot.

Koonti lapsiryhmän kiinnostuksen kohteista, vahvuuksista ja tuen tarpeista. Koontilomake, jota voidaan hyödyntää esimerkiksi vasukeskusteluun valmistautuessa tai tiimipalaverissa lasten asioista keskusteltaessa. Toimii myös uuden työntekijän perehdyttämisessä lapsiryhmään. Lomakkeelle kirjataan jokaisesta lapsesta nimi, kiinnostuksen kohteet, vahvuudet, tuen tarve, toimintatavat ja arviointi.

Ryhmän havainnoinnin vuosikello. Erityisesti alle 3-vuotiaiden ryhmään suunniteltu vuosikello, jossa on toimintavuodelle jaettuna omat tavoitteensa ja arvioitavat kohteet. Esimerkiksi:

- Elokuu: kielivertailu, ryhmäytyminen
- Syyskuu: ryhmässä toimimisen taidot, leikki
- Lokakuu: omatoimisuustaidot, satuhetki, ruokailu, puheen ymmärtäminen ja tuottaminen
- Marraskuu: hieno- ja karkeamotoriset taidot
- Tammikuu: omatoimisuustaidot, satuhetki, ruokailu
- Helmikuu: ryhmässä toimimisen taidot, leikki
- Maaliskuu: puheen ymmärtäminen ja tuottaminen, hieno- ja karkeamotoriset taidot

